

COLLEGEVOORSTEL

Onderwerp : Uitvoeringsplan participatie

Zaak- & documentnr. : Z/24/121381/ADV/24/201654792 **Opsteller:** Gerjan van Engelenhoven

Portefeuillehouder : P.J.H. Pennekamp **Afdeling** : Advies

Openbaarheid : Openbaar m.i.v. verzending raadsvoorstel aan de gemeenteraad

Afstemming met : Directie, MT & Projectgroep uitvoering en borging beleidskader participatie

Samenvatting

In 2023 is het beleidskader participatie vastgesteld. Voor de implementatie van dit beleidskader is het uitvoeringsplan participatie opgesteld. Hierin wordt uitgewerkt wat er nodig is om het beleidskader te implementeren. Hiervoor zijn twee scenario's opgesteld waarmee een keuze gemaakt kan worden over welk ambitieniveau wordt meegegeven aan het implementeren van het beleidskader. Belangrijk onderdeel daarbij is het wel of niet begeleiden van burgerinitiatieven en het wel of niet oppakken van initiatieven op basis van het uitdaagrecht. Daarnaast is een handreiking participatie opgesteld als leidraad voor het vormgeven van participatieprocessen door de ambtelijke organisatie.

Toelichting proces

Het college en de gemeenteraad worden gevraagd om bij de inhoudelijke behandeling van het Uitvoeringsplan participatie hun voorkeur uit te spreken voor implementatiescenario 2 uit deze uitvoeringsagenda. Bij de behandeling van de Voorjaarsnota wordt de definitieve keuze gemaakt voor implementatiescenario 1 of 2 zodat de gemeenteraad een integrale afweging kan maken ten aanzien van de financiën.

Beslispunten

1. Het uitvoeringsplan participatie [document 201657197] vast te stellen.
2. De voorkeur uit te spreken voor implementatiescenario 2.
3. Het raadsvoorstel Uitvoeringsplan participatie [document 201654793] vast te stellen en aan de gemeenteraad te verzenden.
4. De handreiking participatie [document 201657198] vast te stellen.

Aanleiding

In 2023 is gewerkt aan beleid rondom burger- en overheidsparticipatie¹. Daarbij bleek er behoefte te zijn aan een vertaalslag van ambities naar uitvoering. Daarom zijn een

¹ Met burgerparticipatie bedoelen we het betrekken van inwoners en andere belanghebbenden bij de voorbereiding, uitvoering of evaluatie van gemeentelijk beleid. Overheidsparticipatie is juist andersom: dan heeft de inwoner of lokale maatschappelijke organisatie een initiatief waarbij de gemeente betrokken wordt. Een speciale vorm van overheidsparticipatie is het uitdaagrecht. Dat is het recht van

uitvoeringsplan en een handreiking participatie opgesteld. Specifiek is er daarbij aandacht voor het inrichten van een initiatievenloket, omdat hier door inwoners tijdens inspraakavonden nadrukkelijk om gevraagd is.

Beoogd effect

Met dit voorstel wordt de organisatorische borging van het beleidskader participatie beoogd, door het ambitieniveau nader in te vullen en te vertalen naar concrete uitvoeringstaken. Daarmee wordt een belangrijke stap gezet in het realiseren van een participatieve organisatie.

Argumenten

1.1 Het Uitvoeringsplan participatie zet ambities om in uitvoeringstaken.

Het uitvoeringsplan geeft, in combinatie met de handreiking participatie, concreet handen en voeten aan hoe we de komende jaren aan de slag gaan met participatie.

2.1 Scenario 2 doet het meest recht aan het ambitieniveau uit het beleidskader.

In scenario 2 is er ruimte om burgerinitiatieven te begeleiden. Dit was een belangrijk uitgangspunt bij het beleidskader participatie. Bij scenario 2 kan een zorgvuldige uitrol van overheidsparticipatie worden gegarandeerd. In scenario 1 is er geen ruimte voor overheidsparticipatie en uitdaagrecht, hoewel dit wel ambities uit het beleidskader waren.

2.2 Door inwoners is aangedrongen op een loket voor burgerinitiatieven.

Inwoners én maatschappelijke organisaties hebben tijdens het participatieproces voorafgaand aan het beleidskader aangegeven dat zij belemmeringen ervaren bij het contact met de gemeente als het gaat om burgerinitiatieven. Ze worden van het kastje naar de muur gestuurd. Ook ervaren zij dat burgerinitiatieven onvoldoende begeleiding krijgen. Daarom is er vanuit inwoners gepleit voor een loket voor burgerinitiatieven. Op dit moment is er daadwerkelijk onvoldoende capaciteit om burgerinitiatieven door vakmensen (dus niet een participatieadviseur, maar bijvoorbeeld een adviseur spelen) goed te begeleiden en is er geen goed georganiseerde toegang. Een loket voor burgerinitiatieven dat bestaat uit een participatiemedewerker als toegang en een vakkracht voor het inhoudelijk begeleiden van burgerinitiatieven wordt aangedragen om burgerinitiatieven goed te faciliteren.

3.1 De raad wordt gevraagd het ambitieniveau nader in te vullen

Met het voorleggen van de twee scenario's vraagt het college aan de raad om het ambitieniveau voor het implementeren van het beleidskader participatie te concretiseren en vast te stellen. Daarmee ontstaat een gezamenlijke definitie van de wijze van implementeren.

4.1 Een handreiking geeft concrete handvatten.

Er is een handreiking participatie opgesteld om ambtenaren te faciliteren in het vormgeven en uitvoeren van participatietrajecten. Deze geeft concrete handvatten. Bijvoorbeeld over hoe het doel van het participatietraject samenhangt met de 'trede' van participeren.

inwoners en lokale maatschappelijke partijen om een verzoek bij het bevoegde bestuursorgaan in te dienen om de feitelijke uitvoering van een gemeentelijke taak over te nemen, als zij denken deze taak beter en goedkoper uit te kunnen voeren.

Kantttekeningen

2.1 Er zijn al ingangen voor burgerinitiatieven.

Inwoners kunnen hun vragen al stellen via reguliere communicatiekanalen. Toch willen inwoners een initiatievenloket, omdat de ervaring nu is dat burgerinitiatieven onvoldoende ingang vinden bij de gemeente. Een initiatievenloket (inclusief bemensing) zorgt voor heldere ingang en begeleiding van een burgerinitiatief. Ten overvloede: de initiatieventafel is alleen voor inwoners met een ruimtelijk initiatief voor zichzelf (bijvoorbeeld een dakkapel plaatsen), maar is geenszins bedoeld voor burgerinitiatieven zoals een buurtfeestje, groenonderhoud of ontmoetingsactiviteit.

2.2 Bij een keuze voor scenario 1 kan overheidsparticipatie en het uitdaagrecht niet worden uitgevoerd.

In scenario 1 kan niet voorzien worden in de begeleiding van burgerinitiatieven. Ook kan niet worden voorzien in het begeleiden van initiatieven op basis van het uitdaagrecht. Om die reden kan in scenario 1 een belangrijk deel van het beleidskader niet worden uitgevoerd (overheidsparticipatie en uitdaagrecht).

Financiële paragraaf

De twee scenario's hebben financiële consequenties. De keuze voor scenario 2 betekent een extra investering van € 55.000. Een uitgebreide beschrijving van de financiën is opgenomen in het bijgevoegde uitvoeringsplan participatie. Bij de Voorjaarsnota kiest de gemeenteraad definitief voor scenario 1 of 2.

Participatie en communicatie

Inwoners zijn betrokken geweest bij het opstellen van nieuw beleid rond participatie. Daarbij kwam met name naar voren dat er behoefte is aan 1 loket voor burgerinitiatieven en aan goede begeleiding van burgerinitiatieven. Deze zaken zijn opgenomen in implementatiescenario 2.

Uitvoering

Na vaststelling van bijgevoegde raadsvoorstel en vaststelling van scenario 2 in de voorjaarsnota, wordt in Q3 een initiatievenloket ingericht. In Q3 worden ook de handreiking participatie en bijbehorende tools uitgerold (verschuiving ten gevolge van eerst vast laten stellen ambitieniveau). Na 2 jaar volgt een evaluatie.

Bijlagen

201657197	Uitvoeringsplan participatie (openbaar)
201654793	Raadsvoorstel Uitvoeringsplan participatie (openbaar)
201657198	Handreiking participatie (openbaar)
201657198	Beleidskader participatie (openbaar)
201657199	Toelichting handreiking participatie (openbaar)